

BANKŲ APKLAUSOS DĖL SKOLINIMO SĄLYGŲ APŽVALGA 2008 metų spalio mėnuo

I. Apžvalgos tikslas, sudarymo metodika ir principai

Bankų apklausa dėl skolinimo sąlygų atliekama du kartus per metus norint gauti informacijos apie bankų taikomas paskolų nepalūkanines sąlygas, skolinimosi sąnaudas ir rinkos lūkesčius. Ši – jau šešta – apžvalga atlikta 2008 metų spalio mėnesį, atsakymai gauti iš 9 komercinių bankų ir 4 užsienio bankų filialų.

Buvo prašoma, kad aukštas pareigas užimantys bankų tarnautojai atsakytų, kaip pasikeitė jų nustatytos skolinimo sąlygos namų ūkiams ir nefinansinėms įmonėms per laikotarpį nuo 2008 metų balandžio pabaigos iki 2008 metų spalio pabaigos¹. Respondentų prašėme, kad, atsakydami į klausimus apie būsimą situaciją, jie įvertintų skolinimo sąlygų pokyčius, galimus per artimiausią pusmetį (2008 m. spalio mėn.–2009 m. balandžio mėn.).

Šioje skolinimo sąlygų apžvalgoje pateikta apibendrinta aukštas pareigas einančių komercinių bankų darbuotojų nuomonė ir ji nebūtinai parodo oficialią komercinių bankų, taip pat ir Lietuvos banko ar jo darbuotojų poziciją ir vertinimus.

Apibendrinant nuomones ir skaičiuojant vieną ar kitą atsakymo variantą pasirinkusių bankų skaičiaus procentą, atskirų bankų atsakymai, kaip ekspertų vertinimai, buvo traktuojami vienodai, nepaisant jų užimamos rinkos dalies.

Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip bankų, pranešusių, kad griežtinamos skolinimo sąlygos (didėja paklausa), ir bankų, pranešusių, kad švelninamos skolinimo sąlygos (mažėja paklausa), skaičiaus procentų skirtumas. Teigiamas procentų skirtumas reiškia, kad dauguma bankų sugriežtino paskolų sąlygas, neigiamas – kad sušvelnino. Analogiškai procentų skirtumas interpretuojamas apskaičiuojant paklausos pokyčius: teigiamas procentų skirtumas reiškia paklausos padidėjimą.

Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai sugriežtėjo (sumažėjo)“ – 1; „šiek tiek sugriežtėjo (sumažėjo)“ – 2; „beveik nepakito“ – 3; „šiek tiek sušvelnėjo (padidėjo)“ – 4; „labai sušvelnėjo (padidėjo)“ – 5. Vidurkio reikšmė, mažesnė už 3, reiškia, kad dauguma bankų sugriežtino paskolų teikimo sąlygas, didesnė už 3 – kad sušvelnino. Analogiškai vidurkis interpretuojamas apskaičiuojant paklausos pokyčius: reikšmė, mažesnė už 3, reiškia paklausos mažėjimą, didesnė – didėjimą.

Terminas „sugriežtėjo“ reiškia bankų, griežtinusių skolinimo sąlygas, ir bankų, švelninusių skolinimo sąlygas, procentų skirtumą.

¹ Šis laikotarpis apima šešis mėnesius, todėl, kad būtų patogiau, toliau šioje apžvalgoje jis įvardijamas kaip pusmetis.

II. Rezultatų apibendrinimas

1. PASKOLOS IR ĮMONIŲ KREDITO LINIJOS

Bendros skolinimo sąlygos. Visi apklausoje dalyvavę bankai teigė, kad per pastarąjį pusmetį sugriežtino įmonėms taikomas **bendrašias skolinimo sąlygas**. Visi respondentai teigė sugriežtinę finansavimo sąlygas didelėms įmonėms, o dauguma (82 %) – smulkioms ir vidutinėms įmonėms. Visi apklausti bankai sugriežtino ilgalaikių paskolų skolinimo sąlygas, trumpalaikių paskolų skolinimo sąlygas sugriežtino dauguma (91 %) bankų. Palyginti su ankstesnės apklausos duomenimis, šį pusmetį daugiau bankų teigė sugriežtinę bendrašias skolinimo sąlygas (procentų skirtumas pakito nuo 73 iki 100 %). Per pastarąjį pusmetį didelėms įmonėms taikomos paskolų skolinimo sąlygos sugriežtėjo labiau (procentų skirtumas pakito nuo 64 iki 100 %) nei smulkioms ir vidutinėms įmonėms (procentų skirtumas pakito nuo 73 iki 82 %), o trumpalaikių ir ilgalaikių paskolų sąlygos sugriežtėjo vienodu procentų skirtumo dydžiu (atitinkamai nuo 55 iki 91 % ir nuo 64 iki 100 %). Apžvelgiant visų iki šiol buvusių apklausų rezultatus, pastebima bendrųjų skolinimo sąlygų, taikomų paskoloms ir įmonių kredito linijoms, griežtėjimo tendencija (žr. 1 pav.).

Apklausoje dalyvavę bankai rizikos vertinimo pokyčius nurodė kaip pagrindinį **veiksni**, lėmusį skolinimo įmonėms sąlygų sugriežtinimą. Kaip nustatėme ir ankstesnės apklausos metu, griežtinant skolinimo sąlygas didžiausią įtaką turėjo pasikeitę bankų lūkesčiai dėl šalies ekonomikos bendros situacijos (100 %), atskirų pramonės šakų ar konkrečių įmonių perspektyvų (100 %) ir padidėjusi užstato rizika (100 %). Galimybės gauti paskolą įtaka taikomiems skolinimo standartams nepakito, palyginti su ankstesnio pusmečio apklausos rezultatais. Finansavimo išlaidų ir bankų balansinių apribojimų bei likvidumo įtaka šį pusmetį pakito nedaug. Bankai siekė turėti didesnes kapitalo atsargas, tuo būdu bankų kapitalo pozicija darė didesnę įtaką skolinimo sąlygų sugriežtinimui nei ankstesniu laikotarpiu. Šį pusmetį bankų konkurencija, priešingai nei ankstesniais laikotarpiais, prisidėjo prie skolinimo sąlygų griežtinimo (žr. 2 pav.).

Pastarąjį pusmetį bankai buvo linkę toliau griežtinti **paskolų teikimo ir teisės naudotis kredito linijomis suteikimo įmonėms sąlygas**. Dauguma apklausoje dalyvavusių bankų teigė padidinę vidutinių ir rizikingų paskolų bei kredito linijų kainą (procentų skirtumas atitinkamai 100 ir 82 %) bei toliau ženkliai griežtinantys reikalavimus, keliamus užstatui (100 %). Palyginti su ankstesniu laikotarpiu, pastebima bankų tendencija griežtinti kitas paskolų ir kredito linijų teikimo įmonėms sąlygas (žr. 3 pav.).

Paskolų paklausa. Bankų vertinimu, įmonių **paskolų ir teisės naudotis kredito linijomis bendra paklausa** per pastarąjį pusmetį sumažėjo (procentų skirtumas –27 %). Ji sumažėjo pirmą kartą per visą apklausų rengimo laikotarpį. Per šią apklausą 45 procentai bankų teigė, kad pastarąjį pusmetį paskolų ir kredito linijų paklausa šiek tiek sumažėjo, tik 18 procentų sakė, kad ji šiek tiek padidėjo, ir 36 procentai – kad beveik nepakito. Bankai neišskyrė paskolų ir kredito linijų smulkioms ir vidutinėms bei didelėms įmonėms paklausos pokyčių skirtumo (procentų skirtumas –18 %; vidurkiai atitinkamai 2,7 ir 2,8). Skirtumas tarp trumpalaikių ir ilgalaikių paskolų paklausos taip pat buvo labai nežymus (procentų skirtumas atitinkamai 9 ir 18 %; vidurkiai – 2,7 ir 2,6). Apibendrinant visų iki šiol atliktų apklausų dėl skolinimo sąlygų rezultatus, galima teigti, kad paskolų paklausa

sparčiai didėjo iki 2007 metų spalio mėnesio, vėliau augimas lėtėjo, o šios apklausos rezultatai pirmą kartą rodo, kad paskolų ir kredito linijų paklausa įmonėms sumažėjo (žr. 4 pav.).

Apklausoje dalyvavę bankai kapitalinių investicijų apimčių mažėjimą įvardijo kaip **veiksni**, labiausiai skatinusį sumažėti įmonių paskolų paklausą. Atsargų ir apyvartinio kapitalo bei skolos restruktūrizacijos poreikį (procentų skirtumas atitinkamai 18 ir 36 %) respondentai įvardijo kaip veiksnius, didinusius skolinimosi paklausą. Alternatyvaus finansavimo panaudojimo galimybių mažėjimas taip pat buvo įmonių paskolų ir kredito linijų paklausą didinęs veiksnys. Palyginti su praėjusių apklausų rezultatais, poreikis finansuoti kapitalo investicijas bei atsargas ir apyvartinį kapitalą sumenko, o restruktūrizuoti skolą – išaugo (žr. 5 pav.).

Lūkesčiai. Paprašyti įvertinti, kaip per kitą pusmetį pasikeis apklausoje dalyvavusių bankų **skolinimo sąlygos**, 9 procentai respondentų nurodė ketinantys jas labai sugriežtinti, 73 procentai – šiek tiek sugriežtinti ir 18 procentų nekeisti skolinimo sąlygų. Nė vienas bankas neketino švelninti įmonių kreditavimo sąlygų. Skolinimo sąlygas smulkioms ir vidutinėms bei didelėms įmonėms nurodė griežtinsią atitinkamai 73 ir 82 procentai respondentų, trumpalaikių ir ilgalaikių paskolų sąlygas ketina sugriežtinti atitinkamai 64 ir 91 procentas bankų. Bankai tikisi, kad kitą pusmetį **paskolų įmonėms bendra paklausa** beveik nepakis (procentų skirtumas 9 %; vidurkis 3,0).

2. PASKOLOS NAMŲ ŪKIAMS

Paskolos būstui įsigyti

Skolinimo sąlygos. Šį pusmetį, palyginti su ankstesnių apklausų duomenimis, toliau griežtėjo skolinimo sąlygos, taikomos teikiant paskolas namų ūkiams. Beveik visi apklausoje dalyvavę bankai (91 %) teigė, kad pastarąjį pusmetį sugriežtino paskolų būstui įsigyti suteikimo sąlygas (žr. 6 pav.).

Vertindami paskolų suteikimą lemiančius **veiksnius**, bankai nurodė, kad paskolų būstui įsigyti skolinimo sąlygų griežtinimą labiausiai lėmė tai, kad bankai numatė didėjančią bendros ekonominės padėties ir būsto rinkos perspektyvų riziką. Finansavimo išlaidos ir balansiniai suvaržymai bei bankų konkurencija taip pat skatino skolinimo sąlygų griežtinimą (žr. 7 pav.).

Paskolų būstui įsigyti namų ūkiams **teikimo sąlygų** pokyčiai rodo, kad bankai nekeitė arba sugriežtino visas skolinimo sąlygas, nė vienas bankas jų nesušvelnino. 82 procentai apklausoje dalyvavusių bankų nurodė padidinę tiek vidutinės, tiek rizikingos paskolos maržą, visi bankai sugriežtino reikalavimus, nustatomus užstatui. Paskolos ir užstatų vertės santykį padidino 82 procentai bankų (žr. 8 pav.).

Paskolų paklausa. Apklausoje dalyvavusių bankų vertinimu, **paskolų būstui įsigyti paklausa** po ilgai trukusio augimo antrą pusmetį iš eilės sumažėjo. Tai teigė 73 procentai apklaustų bankų (žr. 11 pav.). Jie (82 %) tikisi, kad paskolų namų ūkiams paklausa ir toliau mažės.

Bankų vertinimu, svarbiausi **veiksniai**, darę poveikį paskolų būstui įsigyti paklausos sumažėjimui, yra: prastėjančios būsto rinkos perspektyvos (procentų skirtumas –82 %; vidurkis 1,6), smunkantis vartotojų pasitikėjimas (procentų skirtumas –55 %; vidurkis 2,0) ir išaugusios vartojimo išlaidos (procentų skirtumas –73 %; vidurkis 2,1). Namų ūkių santaupų pokyčiai taip pat skatino paskolų būstui įsigyti paklausos mažėjimą (procentų skirtumas –27; vidurkis 2,5) (žr. 12 pav.).

Lūkesčiai. Nė vienas iš apklausoje dalyvavusių bankų ateinančią pusmetį neketina švelninti paskolų būstui įsigyti skolinimo sąlygų. Šiek tiek sugriežtinsiantys skolinimo sąlygas nurodė 64 procentai apklausoje dalyvavusių bankų, labai griežtinti skolinimo sąlygas planuoja 18 procentų respondentų, o kiti 18 procentų jų neketina keisti per ateinančius šešis mėnesius. Nė vienas apklausos respondentas nesitiki, kad ateinančią pusmetį didės paskolų būstui įsigyti paklausa, dauguma (82 %) bankų tikisi, jog paklausa sumažės arba mano (18 %), kad ji liks stabili.

Vartojimo ir kitos paskolos

Skolinimo sąlygos. Vartojimo ir kitoms paskoloms taikomos skolinimo sąlygos šį pusmetį labai sugriežtėjo. Apklausoje dalyvavę visi bankai teigė, kad pastarąjį pusmetį sugriežtino vartojimo ir kitų paskolų suteikimo sąlygas (žr. 6 pav.).

Vertindami vartojimo ir kitų paskolų suteikimą lemiančius **veiksnius**, bankai nurodė, kad sąlygų griežtinimą iš esmės lėmė pasikeitęs rizikos vertinimas, t. y. bankai numatė didėjančią bendros ekonominės padėties ir kredito gavėjų mokumo riziką. Daugiau kaip pusė apklaustų bankų nurodė užstato rizikos padidėjimą kaip vieną iš veiksnių, dėl kurio griežtinamos skolinimo sąlygos. Finansavimo išlaidos ir noras turėti saugius balansinius kokybės rodiklius taip pat tapo veiksniais, skatinančiais griežtinti paskolų suteikimo sąlygas. Konkurenciniai veiksniai turėjo nežymią įtaką skolinimo sąlygoms griežtinti (žr. 9 pav.)

Visos analizuotos vartojimo ir kitų paskolų namų ūkiams **sąlygos** šį pusmetį griežtėjo arba liko nepakitusios (žr. 10 pav.). Sąlygų griežtėjimą labiausiai lėmė padidintos vartojimo ir kitų paskolų maržos tiek vidutinėms, tiek rizikingoms paskoloms.

Paskolų paklausa. Vartojimo ir kitų paskolų **paklausa** pastarąjį pusmetį sumažėjo (procentų skirtumas –36 %; vidurkis 2,5) (žr. 11 pav.). Daugiausia įtakos tam, kad krito vartojimo ir kitų paskolų paklausa, turėjo tai, jog mažiau įsigyjama ilgalaikio vartojimo prekių (procentų skirtumas –45 %; vidurkis 2,5), sumažėjo bendras vartotojų pasitikėjimas (procentų skirtumas –45 %; vidurkis 2,3) ir taip pat sumažėjo noras įsigyti vertybinių popierių (procentų skirtumas –27 %; vidurkis 2,6). Alternatyvaus finansavimo naudojimas taip pat skatino paskolų namų ūkiams paklausos mažėjimą (žr. 13 pav.).

Lūkesčiai. Atsakydami į klausimą, ar skolinimo sąlygos vartojimo ir kitoms paskoloms bus griežtinamos kitą pusmetį, komerciniai bankai teigė, kad sąlygos toliau griežtės (procentų skirtumas 82 %; vidurkis 2,0). Respondentai prognozuoja, kad per ateinančius šešis mėnesius vartojimo ir kitų paskolų paklausa beveik nepasikeis (procentų skirtumas 9 %; vidurkis 2,9). Verta pažymėti, kad bankai antrą pusmetį iš eilės nesitiki, jog augs paskolų namų ūkiams paklausa, ir ketina toliau griežtinti šių paskolų skolinimo sąlygas.

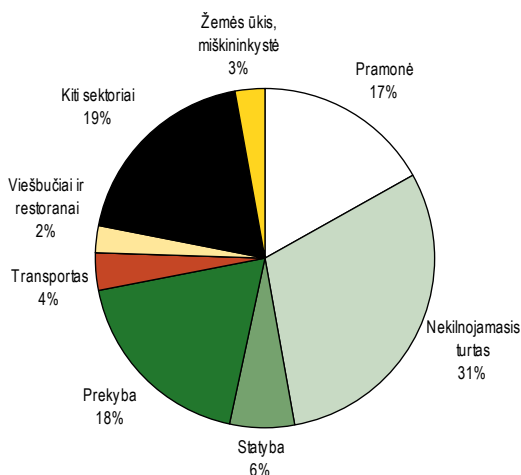
3. KITI KLAUSIMAI

Lietuvos bankas per kiekvieną apklausą dėl skolinimo sąlygų pateikia papildomų klausimų. Šitaip norima gauti išsamesnės informacijos apie bankų taikomas finansavimo sąlygas ir identifikuoti veiksnius, galinčius daryti įtakos skolinimo sąlygų pokyčiams ateityje. Šio pusmečio apžvalgoje, kaip ir 2008 metų balandžio mėnesį, ypač daug dėmesio skirta šalies ekonominės veiklos pagrindinių sektorių ir namų ūkių finansinei būklei analizuoti bei tiems sektoriams suteiktų paskolų kokybei įvertinti. Respondentai taip pat buvo paprašyti įvertinti pastarojo meto finansinių neramumų pasaulinėse rinkose poveikį šalies bankų sistemos veiklai.

Įmonių ir namų ūkių finansinės būklės bei jos dinamikos vertinimas

Apklausoje dalyvavę bankai buvo paprašyti įvertinti šalies ekonomikos pagrindinių sektorių įmonių ir namų ūkių finansinę padėtį bei jos dinamiką. Pateikiant šį klausimą, norėta sužinoti, kaip jie vertina ekonominės veiklos konkrečių sektorių įmonių ir namų ūkių finansinę būklę bei jos perspektyvą. Apklausiai buvo pasirinkti pramonės, nekilnojamojo turto, statybos, prekybos, transporto, viešbučių ir restoranų, žemės ūkio ir miškininkystės sektoriai, kuriems bankų suteiktos paskolos sudaro 81 procentą viso šalies bankų paskolų portfelio (neįskaitant paskolų namų ūkiams) (žr. 14 pav.).

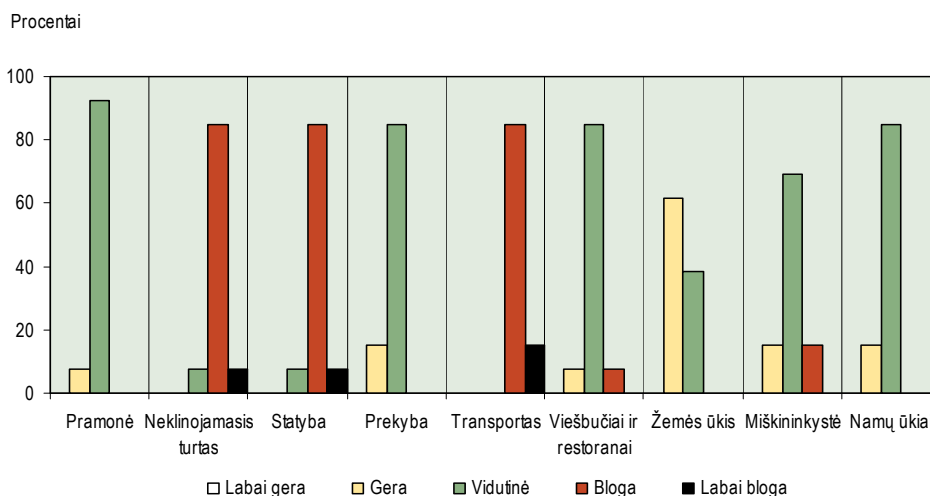
14 pav. Lietuvos bankų paskolų portfelis pagal ekonomines veiklos rūšis (neįskaitant paskolų namų ūkiams)

Finansinė būklė. Apklausoje dalyvavę bankai nurodė vidutiniškai vertinantys pagrindinių šalies sektorių įmonių ir namų ūkių finansinę būklę. Geriausiai iš visų sektorių buvo vertinamas žemės ūkis. Atsargiausiai buvo vertinama transporto sektoriaus padėtis. Panašiai įvertinta nekilnojamojo turto ir statybos verslo šakų finansinė padėtis. Namų ūkių finansinė padėtis taip pat buvo įvertinta vidutiniškai. Dauguma respondentų (85 %) ją įvertino kaip vidutinišką ir nė vienas apklausoje dalyvavęs bankas neteigė, kad ji yra bloga (žr. 15 pav.). Apibendrinant galima pasakyti, kad įmonių ir namų ūkių finansinė būklė per pastarąjį pusmetį vertinama kaip nežymiai pablogėjusi.

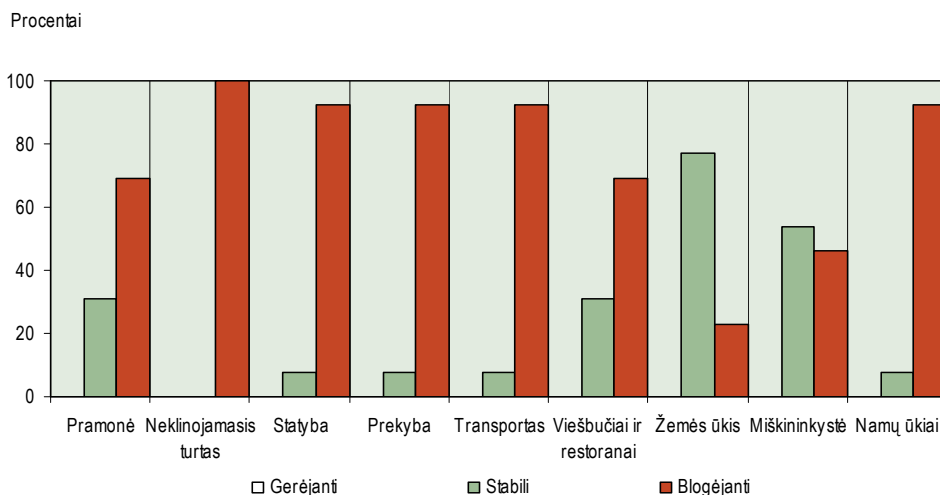

15 pav. Ekonominės veiklos įvairių sektorių įmonių ir namų ūkių finansinės būklės vertinimas

Finansinės būklės kaita. Bankai konservatyviai vertina įmonių ir namų ūkių finansinės padėties perspektyvas. Nekilnojamojo turto sektoriaus finansinės būklės kaitą visi respondentai antrą pusmetį iš eilės nurodė kaip blogėjančią. Bankai gana atsargiai vertino ir pramonės, statybos, prekybos, transporto bei viešbučių ir restoranų sektorius. Bankai palankiau vertino žemės ūkio ir miškininkystės sektorius. Didesnė dalis respondentų šių sektorių finansinės būklės kaitą vertino kaip stabilią. Namų ūkių finansinės padėties kaitą dauguma respondentų įvertino kaip blogėjančią (žr. 16 pav.).

16 pav. Ekonominės veiklos įvairių sektorių įmonių ir namų ūkių finansinės būklės kaitos vertinimas

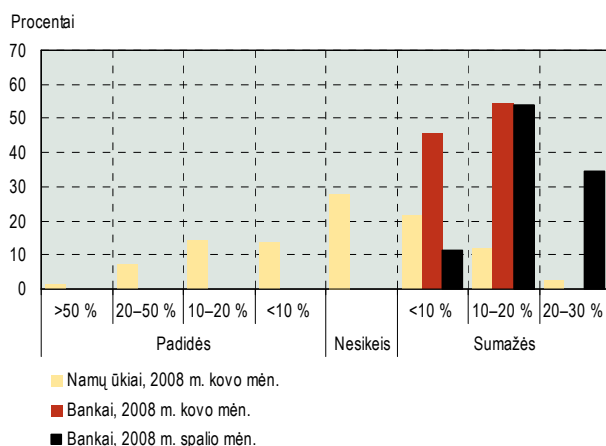
Šalies nekilnojamojo turto rinkos perspektyvos

Būsto kainos pokyčių lūkesčiai. Visi apklausoje dalyvavę bankai teigė, kad per ateinančius dvylika mėnesių būsto kaina sumažės. Dauguma respondentų (54 %) nurodė, kad ji vidutiniškai sumažės 10–20 procentų, beveik trečdalis bankų (34 %) teigė, kad kaina kris 20–30 procentų, kiti respondentai (12 %) teigė, kad kritimas

neturėtų būti didesnis kaip 10 procentų (žr. 17 pav.). Šiuo metu bankai tikisi, kad nekilnojamojo turto kainos mažės sparčiau nei prieš pusmetį atliktos bankų apklausos dėl skolinimo sąlygų metu. Dauguma apklausoje dalyvavusių bankų (62 %) prognozuoja, kad sąstingis šalies nekilnojamojo turto rinkoje truks 2–3 metus, 31 procentas respondentų mano, jog padėtis negerės 1–2 metus, o 8 procentai mano, kad rinka atsigaus tik po 3 metų. Tokie atsargūs vertinimai leidžia tikėtis, kad bankų paskolų politika artimiausiu metu išliks konservatyvi ar dar labiau griežtės.

17 pav. Būsto kainos pokyčių per būsimus 12 mėn. lūkesčiai

Šaltiniai: Lietuvos banko užsakymu atlikta namų ūkių apklausa, Lietuvos banko atlikta bankų apklausa dėl skolinimo sąlygų.

Kreditavimo sąlygos

Paskolų suteikimas. Dauguma atsakymus pateikusių bankų (91 %) nurodė per praėjusius šešis mėnesius labiau griežtinę paskolų teikimo sąlygas nekilnojamojo turto ir statybos sektoriams. 70 procentų bankų teigė atsargiau finansavę transporto įmones, 46 procentai respondentų apribojo paskolų būstui įsigyti teikimą namų ūkiams. Kitiems verslo sektoriams didžioji dalis bankų paskolas teikė be apribojimų.

Paskolų būstui įsigyti ir užstato santykis. 2008 metų antrąjį ketvirtį suteiktų paskolų būstui įsigyti ir užstato vidutinis santykis buvo nežymiai mažesnis nei atitinkamą laikotarpį prieš metus.

Paskolų būstui įsigyti sąlygų keitimas. Apklausoje dalyvavę bankai nenurodė paskolų būstui įsigyti sąlygų keitimo skaičiaus didelių pokyčių, tačiau apibendrinant rezultatus pastebima tendencija, kad sąlygų keitimo skaičius didėja. Beveik pusė atsakymus pateikusių respondentų teigė, jog daugiau pratęsiami paskolos mokėjimo terminai, atidedami mokėjimo terminai ir keičiama paskolos valiuta.

Bankų paskolų portfelio kokybė

Paskolų kokybė pagal ekonominės veiklos sektorius. Paprašyti įvardyti ekonominės veiklos sektorius, kuriems suteiktų paskolų kokybė yra labiau pablogėjusi, dauguma apklausoje dalyvavusių bankų išskyrė

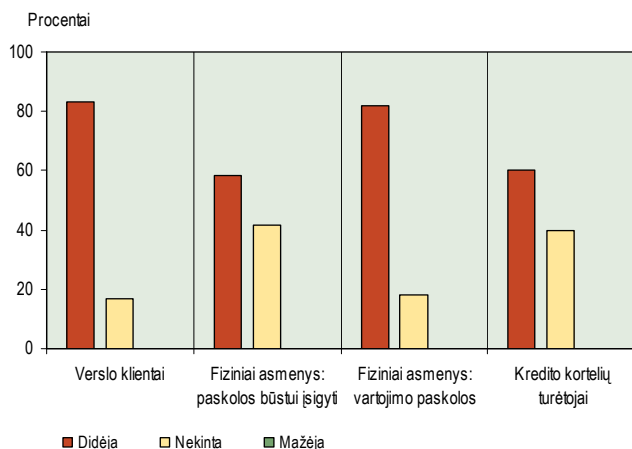
nekilnojamojo turto ir statybos verslo sritis. Dalis respondentų taip pat nurodė transporto ir medienos apdirbimo sritis, kurių paskolų kokybę labiausiai neigiamai veikia dabartiniai šalies ir pasauliniai ekonomikos pokyčiai.

Mokėjimo įsipareigojimų bankams vykdymas. Šios bankų apklausos dėl skolinimo sąlygų metu, priešingai nei šių metų balandžio mėnesį, dauguma bankų teigė pastebintys klientų, vėluojančių atlikti mokėjimus bankams skaičiaus padidėjimą. Respondentų atsakymų duomenimis, laiku atsiskaityti su bankais vėluojančių klientų skaičius labiausiai didėja tarp verslo klientų (83 %) ir fizinių asmenų, paėmusių vartojimo paskolų (82 %). Didesnė dalis bankų teigė, kad didėja fizinių asmenų, paėmusių paskolų būstui įsigyti (58 %), ir kredito kortelių turėtojų (60 %) pradelstų paskolų skaičius.

50 procentų atsakymus pateikusių bankų nurodė pastebintys, kad paskolų būstui įsigyti bendrame portfelyje didėja dalis tų paskolų, kurias apdraudė UAB „Būsto paskolų draudimas“. Taip bankai tampa labiau apsaugoti, jeigu kiltų rizika, kad klientai nevykdys mokėjimo įsipareigojimų.

Apklausos duomenimis, per ateinančius šešis mėnesius bankai numato, kad paskolų portfelio kokybės rodikliai išlaikys panašias kitimo tendencijas. Respondentai mano, jog šiuos pokyčius labiausiai lemia: lėtėjantis šalies ekonomikos augimas, nekilnojamojo turto rinkos sąstingis, išaugusi infliacija ir nestabili pasaulinė finansų sistema (žr. 18 pav.). Nepaisant to, Lietuvos bankų turto kokybė išlieka gera tarptautiniame kontekste ir nekelti grėsmės šalies finansų sistemos stabilumui.

18 pav. Mokėjimus bankui vėluojančių atlikti klientų skaičiaus dinamika

Pastarojo meto pasaulinių finansinių neramumų įtaka šalies bankų sistemai

Pasaulinė finansų krizė ir su ja susijęs nestabilumas pasaulinėje finansų rinkoje didesnės tiesioginės įtakos Lietuvos bankų sistemai neturėjo. Tačiau dauguma respondentų nurodė, kad neramumai pasaulio finansų rinkose netiesiogiai darė įtaką šalies bankų sistemai. Dauguma apklausoje dalyvavusių bankų nurodė, kad pabrango skolinimasis pritraukiant finansavimą iš išorinių šaltinių, tokių kaip tarpbankinė rinka ir kapitalo rinka. Per ateinantį pusmetį bankai planuoja didinti skolinimosi apimtį vidaus rinkoje (indėliai) ir iš patronuojančiojo banko grupės. Bankai taip pat teigė, kad neramumai pasaulinėse finansų rinkose buvo viena iš priežasčių, lėmusių tai, kad griežtinamos skolinimo sąlygos.

III. Atsakymų į pagrindinius klausimus rezultatai

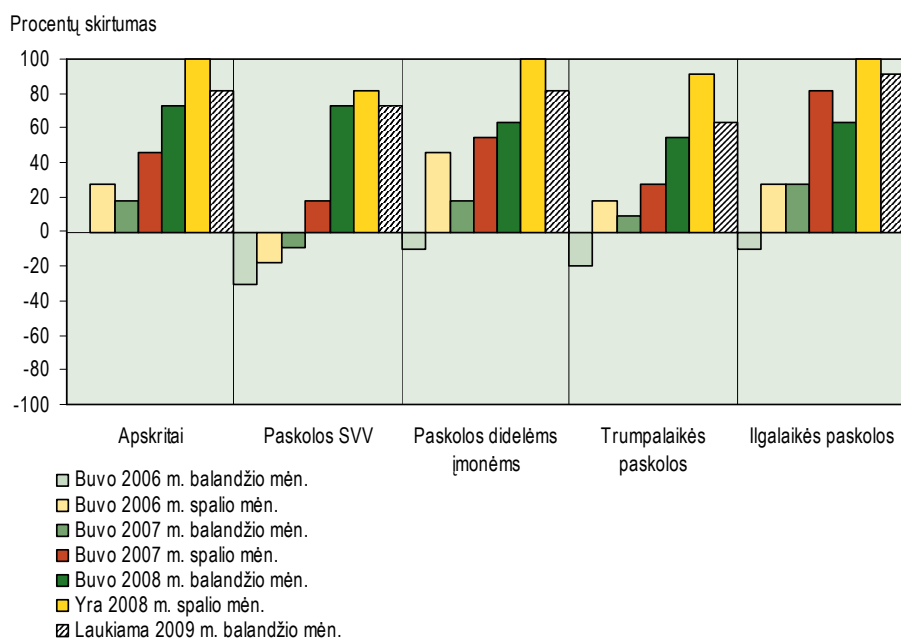
1. PASKOLOS IR ĮMONIŲ KREDITO LINIJOS

1. Kaip per pastarąjį pusmetį pasikeitė Jūsų banko skolinimo sąlygos, taikomos paskoloms ir įmonių kredito linijoms?

	Apskritai	Paskolos SVV ²	Paskolos didelėms įmonėms	Trumpalaikės paskolos	Ilgalaikės paskolos
Labai sugriežtėjo	27	18	45	36	36
Šiek tiek sugriežtėjo	73	64	55	55	64
Beveik nepakito	0	18	0	9	0
Šiek tiek sušvelnėjo	0	0	0	0	0
Labai sušvelnėjo	0	0	0	0	0
Iš viso	100	100	100	100	100
Procentų skirtumas	100	82	100	91	100
Vidurkis	1,7	2,0	1,5	1,7	1,6

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip bankų, atsakiusių „labai sugriežtėjo“ ir „šiek tiek sugriežtėjo“, ir bankų, atsakiusių „šiek tiek sušvelnėjo“ ir „labai sušvelnėjo“, procentų sumų skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai sugriežtėjo“ – 1; „šiek tiek sugriežtėjo“ – 2; „beveik nepakito“ – 3; „šiek tiek sušvelnėjo“ – 4; „labai sušvelnėjo“ – 5.

1 pav. Kredito, taikomų paskoloms ir įmonių kredito linijoms, kaita

² Smulkiam ir vidutiniam verslui.

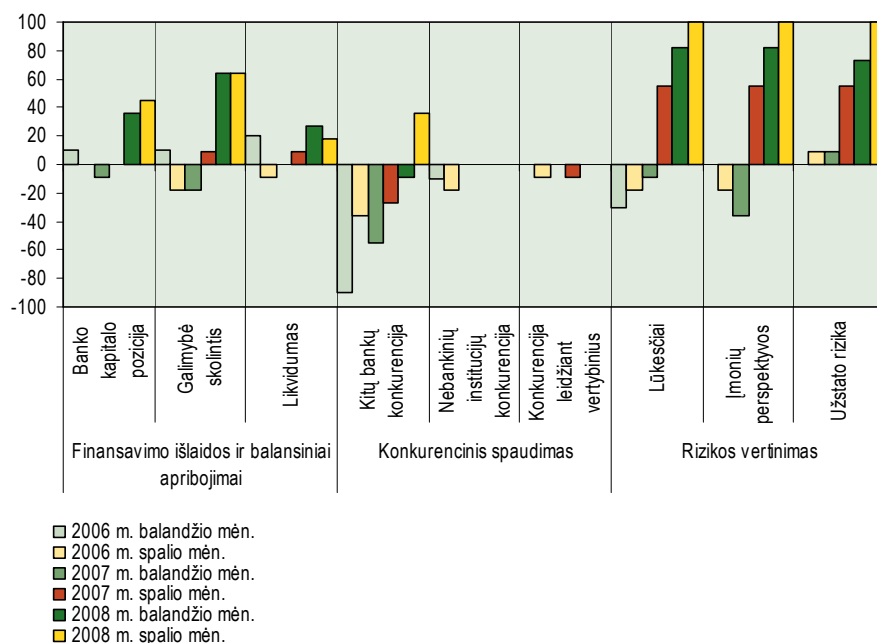
2. Kaip toliau išvardyti veiksniai paveikė Jūsų banko skolinimo sąlygas, taikomas suteikiant paskolas ir teisę naudotis kredito linijomis įmonėms (apskritai, neskirstant įmonių pagal dydį)?

	--	-	0	+	++	Netaikoma	Procentų skirtumas	Vidurkis
a) Finansavimo išlaidos ir balansiniai apribojimai								
Išlaidos, susijusios su banko kapitalo pozicija	27	18	55	0	0	0	45	2,3
Banko galimybė skolintis rinkoje (trumpam arba ilgam laikotarpiui)	18	45	36	0	0	0	64	2,2
Banko likvidumo pozicija	9	9	82	0	0	0	18	2,7
b) Konkurencinis spaudimas								
Kitų bankų konkurencija	0	36	64	0	0	0	36	2,6
Nebankinių institucijų konkurencija	0	0	73	0	0	27	0	3,0
Konkurencija, kylanti dėl įmonių galimybių gauti finansavimą leidžiant vertybiniu popierius	0	0	82	0	0	18	0	3,0
c) Rizikos vertinimas								
Lūkesčiai, susiję su ekonomikos bendra situacija	64	36	0	0	0	0	100	1,4
Pramonės šakos arba konkrečių įmonių perspektyvos įvertinimas	55	45	0	0	0	0	100	1,5
Užstato rizika	27	73	0	0	0	0	100	1,7

Pastaba. Procentų skirtumas apibūdinamas kaip „-“ (labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo) ir „+“ (iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo) sumos ir „+ +“ (labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo) ir „+“ (iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo) sumos skirtumas. 0 – turėjo įtakos, kad skolinimo sąlygos išliktų tokios pačios. Vidurkis apibūdinamas kaip svirtinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo“ – 1; „iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo“ – 2; „neturėjo įtakos skolinimo sąlygų pokyčiams“ – 3; „iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo“ – 4; „labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo“ – 5.

2 pav. Veiksniai, darantys įtakos skolinimo sąlygoms teikiant paskolas ir suteikiant teisę naudotis kredito linijomis įmonėms

Procentų skirtumas

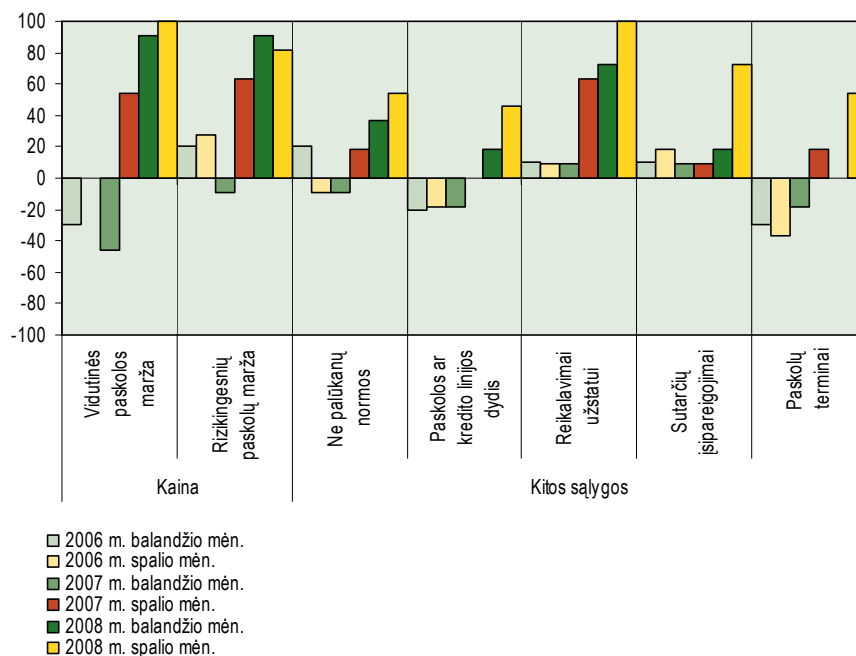
3. Kaip per pastarąjį pusmetį pasikeitė Jūsų banko paskolų teikimo ir teisės naudotis kredito linijomis suteikimo įmonėms sąlygos?

	--	-	0	+	++	Netaikoma	Procentų skirtumas	Vidurkis
a) Kaina								
Banko vidutinės paskolos marža	55	45	0	0	0	0	100	1,5
Banko rizikingesnių paskolų marža	82	0	9	0	0	9	82	1,2
b) Kitos sąlygos								
Ne palūkanų normų pokyčiai	0	55	36	0	0	9	55	2,4
Paskolos arba kredito linijos dydis	18	27	45	0	0	9	45	2,3
Reikalavimai, taikomi užstatui	18	82	0	0	0	0	100	1,8
Paskolų sutarčių įsipareigojimai	27	45	27	0	0	0	73	2,0
Paskolų terminai	18	36	36	0	0	9	55	2,2

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip „--“ (labai sugriežtėjo) ir „-“ (šiek tiek sugriežtėjo) sumos bei „+“ (labai sušvelnėjo) ir „++“ (šiek tiek sušvelnėjo) sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai sugriežtėjo“ – 1; „šiek tiek sugriežtėjo“ – 2; „beveik nepakitę“ – 3; „šiek tiek sušvelnėjo“ – 4; „labai sušvelnėjo“ – 5.

3 pav. Paskolų teikimo ir teisės naudotis kredito linijomis suteikimo įmonėms sąlygų pokytis

Procentų skirtumas

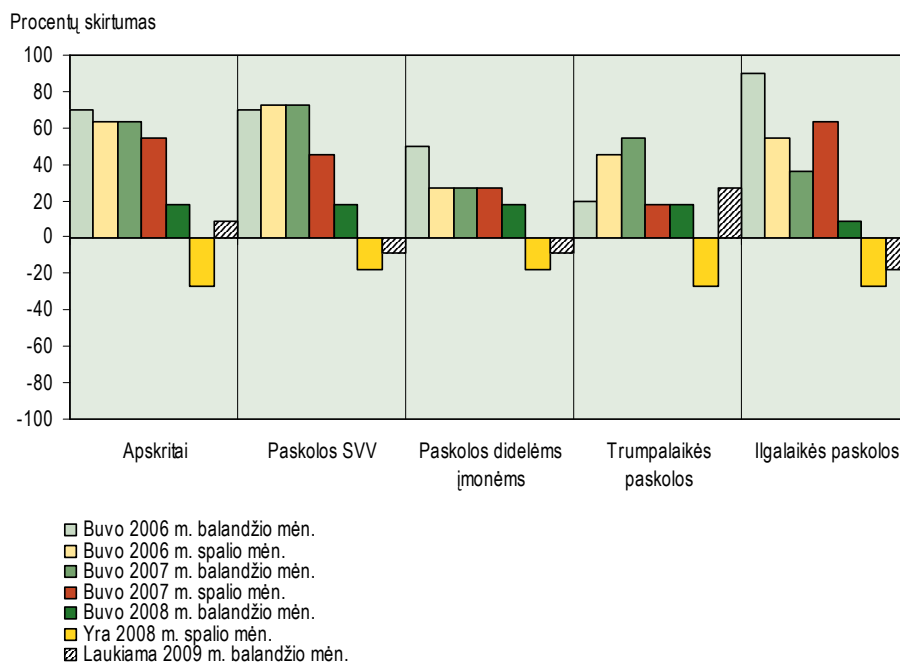

4. Kaip pasikeitė paskolų teikimo ir teisės naudotis kredito linijomis įmonėms paklausa Jūsų banke (nepaisant įprastų sezoninių svyravimų)?

	Bendrai	Paskolos SVV	Paskolos didelėms įmonėms	Trumpalaikės paskolos	Ilgalaikės paskolos
Labai sumažėjo	0	9	9	0	9
Šiek tiek sumažėjo	45	36	27	45	36
Beveik nepakito	36	27	45	36	36
Šiek tiek padidėjo	18	27	9	18	18
Labai padidėjo	0	0	9	0	0
Iš viso	100	100	100	100	100
Procentų skirtumas	-27	-18	-18	-27	-27
Vidurkis	2,7	2,7	2,8	2,7	2,6

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip bankų, atsakiusių „labai padidėjo“ ir „šiek tiek padidėjo“, procentų sumos ir bankų, atsakiusių „šiek tiek sumažėjo“ ir „labai sumažėjo“, procentų sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai sugriežtėjo“ – 1; „šiek tiek sugriežtėjo“ – 2; „beveik nepakito“ – 3; „šiek tiek sušvelnėjo“ – 4; „labai sušvelnėjo“ – 5.

4 pav. Paskolų ir įmonių kredito linijų paklausos pokytis

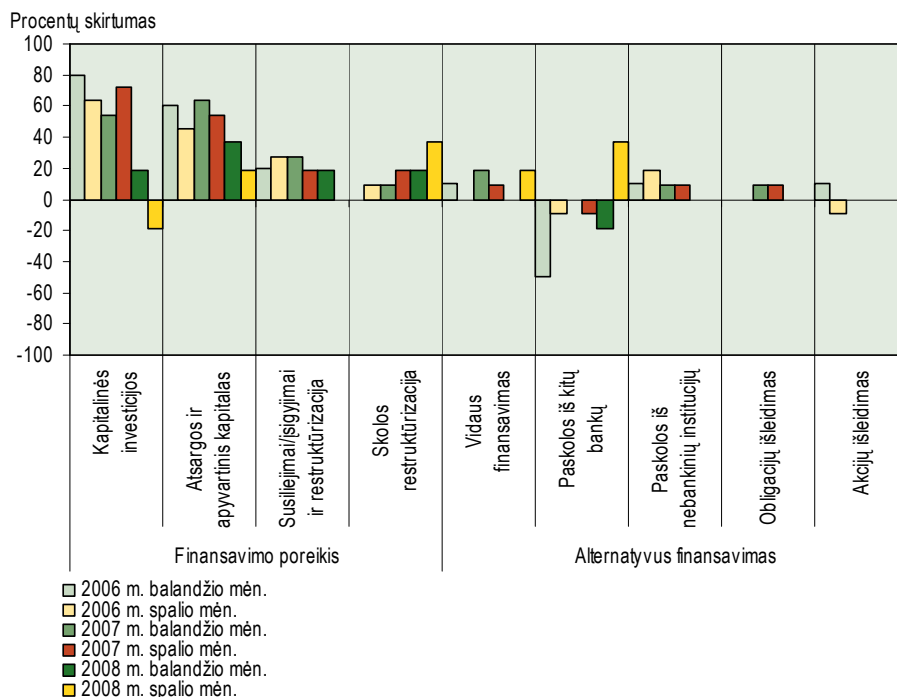

5. Kaip išvardyti veiksniai paveikė Jūsų banko paskolų ir kredito linijų įmonėms paklausą (apskritai, neskirstant įmonių pagal dydį)?

	--	-	0	+	++	Netaikoma	Procentų skirtumas	Vidurkis
a) Finansavimo poreikis								
Kapitalinės investicijos	18	18	45	18	0	0	-18	2,6
Atsargos ir apyvartinis kapitalas	0	9	64	18	9	0	18	3,3
Susiliejimai (įsigijimai) ir restruktūrizacija	0	9	73	9	0	9	0	3,0
Skolos restruktūrizacija	0	9	45	45	0	0	36	3,4
b) Alternatyvus finansavimo panaudojimas								
Vidaus finansavimas	0	9	64	27	0	0	18	3,2
Paskolos iš kitų bankų	0	0	64	18	18	0	36	3,5
Paskolos iš nebankinių institucijų	0	0	91	0	0	9	0	3,0
Obligacijų išleidimas	0	0	91	0	0	9	0	3,0
Akcijų išleidimas	0	0	91	0	0	9	0	3,0

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip „+ +“ (turėjo didelės įtakos paklausos padidėjimui) ir „+“ (iš dalies turėjo įtakos paklausos padidėjimui) sumos ir „-“ (turėjo didelės įtakos paklausos sumažėjimui) ir „--“ (iš dalies turėjo įtakos paklausos sumažėjimui) sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „turėjo didelės įtakos paklausos sumažėjimui“ – 1; „iš dalies turėjo įtakos paklausos sumažėjimui“ – 2; „neturėjo įtakos paklausos pokyčiams“ – 3; „iš dalies turėjo įtakos paklausos padidėjimui“ – 4; „turėjo didelės įtakos paklausos padidėjimui“ – 5.

5 pav. Paskolų ir kredito linijų įmonėms paklausos veiksniai

6. Prašome įvertinti, kaip per kitą pusmetį pasikeis Jūsų banko skolinimo sąlygos, taikomos teikiant paskolas ir suteikiant teisę naudotis kredito linijomis įmonėms.

	Apskritai	Paskolos SVV	Paskolos didelėms įmonėms	Trumpalaikės paskolos	Ilgalaikės paskolos
Labai sugriežtės	9	9	9	18	9
Šiek tiek sugriežtės	73	64	73	45	82
Beveik nepakis	18	27	18	36	9
Šiek tiek sušvelnės	0	0	0	0	0
Labai sušvelnės	0	0	0	0	0
Iš viso	100	100	100	100	100
Procentų skirtumas	82	73	82	64	91
Vidurkis	2,1	2,2	2,1	2,2	2,0

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip bankų, atsakiusių „labai sugriežtės“ ir „šiek tiek sugriežtės“, procentų sumos ir bankų, atsakiusių „šiek tiek sušvelnės“ ir „labai sušvelnės“, procentų sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai sugriežtės“ – 1; „šiek tiek sugriežtės“ – 2; „beveik nepakis“ – 3; „šiek tiek sušvelnės“ – 4; „labai sušvelnės“ – 5.

7. Prašome įvertinti, kaip pakis paskolų ir kredito linijų įmonėms paklausa per kitą pusmetį (išskyrus įprastinius sezoninius svyravimus).

	Apskritai	Paskolos SVV	Paskolos didelėms įmonėms	Trumpalaikės paskolos	Ilgalaikės paskolos
Labai sumažės	9	0	18	0	27
Šiek tiek sumažės	27	45	18	18	9
Beveik nepakis	18	18	36	36	45
Šiek tiek padidės	45	36	27	45	18
Labai padidės	0	0	0	0	0
Iš viso	100	100	100	100	100
Procentų skirtumas	9	-9	-9	27	-18
Vidurkis	3,0	2,9	2,7	3,3	2,5

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip bankų, atsakiusių „labai padidės“ ir „šiek tiek padidės“, procentų sumos ir bankų, atsakiusių „šiek tiek sumažės“ ir „labai sumažės“, procentų sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai sugriežtės“ – 1; „šiek tiek sugriežtės“ – 2; „beveik nepakis“ – 3; „šiek tiek sušvelnės“ – 4; „labai sušvelnės“ – 5.

2. PASKOLOS NAMŲ ŪKIAMS

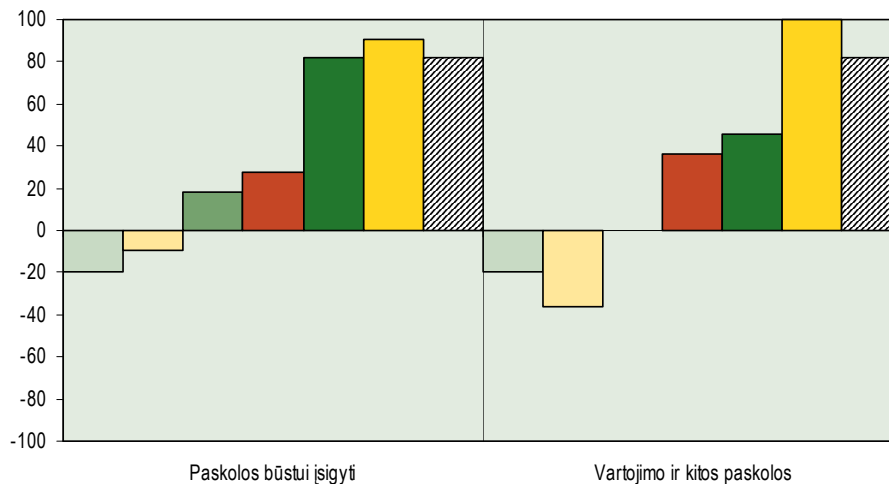
8. Kaip per pastarąjį pusmetį pasikeitė Jūsų banko skolinimo sąlygos, taikomos teikiant paskolas namų ūkiams?

	Paskolos būstui įsigyti	Vartojimo ir kitos paskolos
Labai sugriežtėjo	18	27
Šiek tiek sugriežtėjo	73	73
Beveik nepakito	9	0
Šiek tiek sušvelnėjo	0	0
Labai sušvelnėjo	0	0
Iš viso	100	100
Procentų skirtumas	91	100
Vidurkis	1,9	1,7

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip bankų, atsakiusių „labai sugriežtėjo“ ir „šiek tiek sugriežtėjo“, procentų sumos ir bankų, atsakiusių „šiek tiek sušvelnėjo“ ir „labai sušvelnėjo“, procentų sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai sugriežtėjo“ – 1; „šiek tiek sugriežtėjo“ – 2; „beveik nepakito“ – 3; „šiek tiek sušvelnėjo“ – 4; „labai sušvelnėjo“ – 5.

6 pav. Skolinimo sąlygų, taikomų teikiant paskolas namų ūkiams, pokytis

Procentų skirtumas

- Buvo 2006 m. balandžio mėn.
- Buvo 2006 m. spalio mėn.
- Buvo 2007 m. balandžio mėn.
- Buvo 2007 m. spalio mėn.
- Buvo 2008 m. balandžio mėn.
- Yra 2008 m. spalio mėn.
- ▨ Laukiama 2009 m. balandžio mėn.

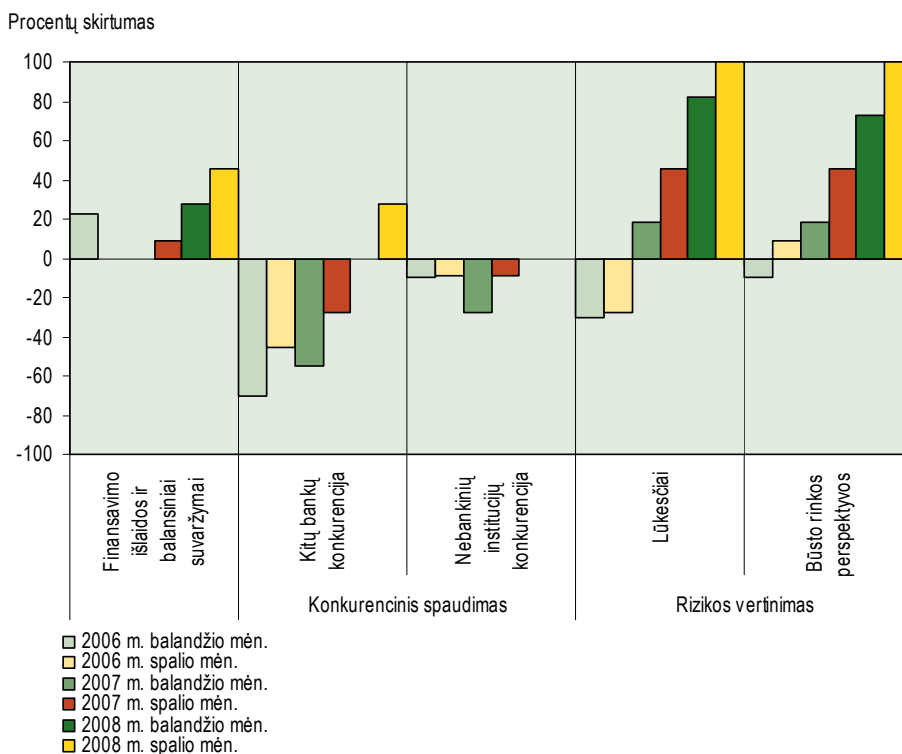

9. Kaip išvardyti veiksniai paveikė Jūsų banko skolinimo sąlygas, taikomas teikiant paskolas būstui įsigyti namų ūkiams?

	--	-	0	+	++	Netaikoma	Procentų skirtumas	Vidurkis
a) Finansavimo išlaidos ir balansiniai suvaržymai	0	45	45	0	0	9	45	2,5
b) Konkurencinis spaudimas								
Kitų bankų konkurencija	0	27	73	0	0	0	27	2,7
Nebankinių institucijų konkurencija	0	0	91	0	0	9	0	3,0
c) Rizikos vertinimas								
Lūkesčiai, susiję su bendra ekonomikos situacija	55	45	0	0	0	0	100	1,5
Būsto rinkos perspektyvos	55	45	0	0	0	0	100	1,5

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip „-“ (labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo) ir „+“ (iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo) sumos ir „+“ (labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo) ir „+“ (iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo) sumos skirtumas. 0 – prisidėjo prie to, kad skolinimo sąlygos išliktų tokie patys. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo“ – 1; „iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo“ – 2; „neturėjo įtakos skolinimo sąlygų pokyčiams“ – 3; „iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo“ – 4; „labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo“ – 5.

7 pav. Skolinimo sąlygų, teikiant paskolas būstui įsigyti namų ūkiams, veiksniai

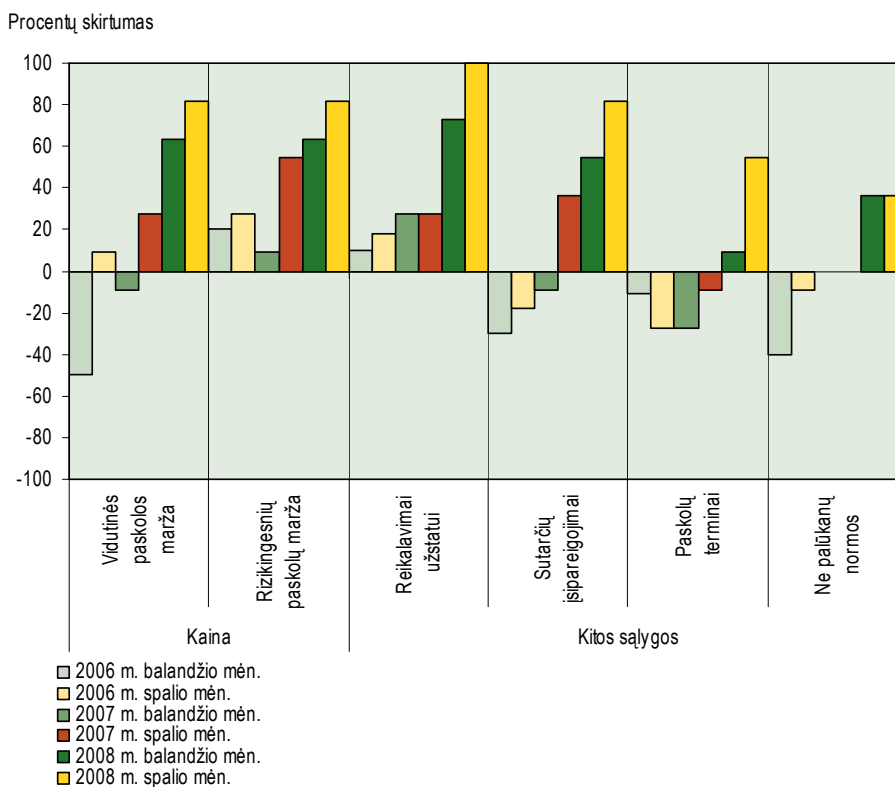

10. Kaip per pastarąjį pusmetį pasikeitė Jūsų banko būsto paskolų teikimo namų ūkiams sąlygos?

	--	-	0	+	++	Netaikoma	Procentų skirtumas	Vidurkis
a) Kaina								
Banko vidutinės paskolos marža (padidėjo marža – sąlygos sugriežtėjo, sumažėjo marža – sąlygos sušvelnėjo)	36	45	18	0	0	0	82	1,8
Banko rizikingų paskolų marža	55	27	9	0	0	9	82	1,5
b) Kitos sąlygos								
Reikalavimai, taikomi užstatui	18	82	0	0	0	0	100	1,8
Paskolos ir užstato vertės santykis	27	55	18	0	0	0	82	1,9
Paskolų terminai	9	45	45	0	0	0	55	2,4
Ne palūkanų normų pokyčiai	9	27	64	0	0	0	36	2,5

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip „--“ (labai sugriežtėjo) ir „-“ (šiek tiek sugriežtėjo) sumos ir „+“ (labai sušvelnėjo) ir „++“ (šiek tiek sušvelnėjo) sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai sugriežtėjo“ – 1; „šiek tiek sugriežtėjo“ – 2; „beveik nepakitę“ – 3; „šiek tiek sušvelnėjo“ – 4; „labai sušvelnėjo“ – 5.

8 pav. Paskolų būstui įsigyti namų ūkiams teikimo sąlygų pokytis

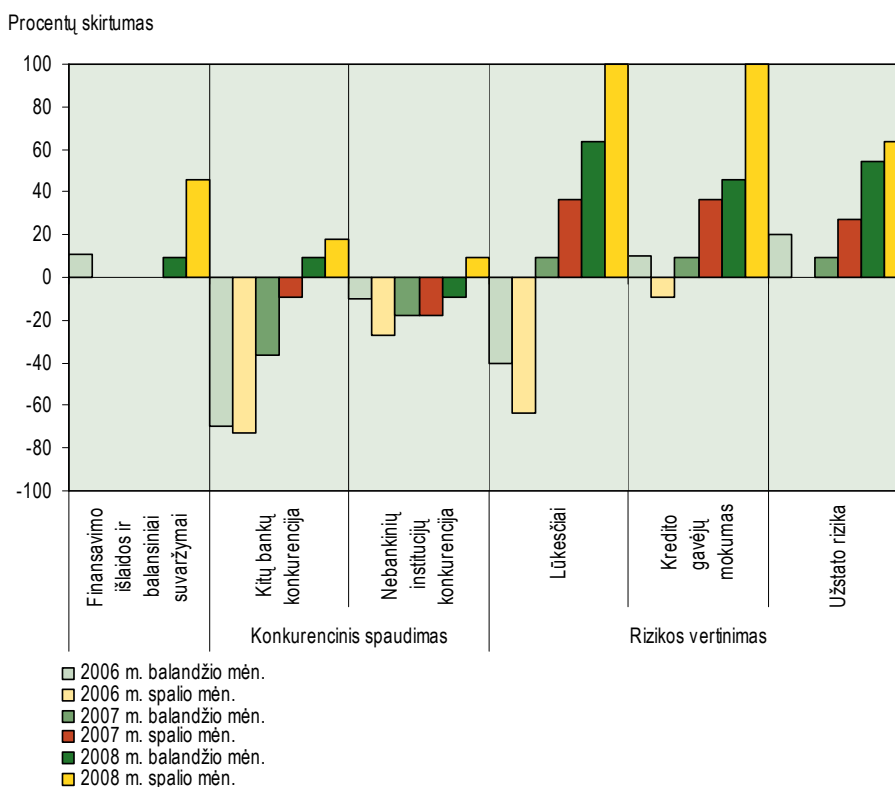

11. Kaip išvardyti veiksniai paveikė Jūsų banko skolinimo sąlygas, taikomas teikiant vartojimo ir kitokias paskolas namų ūkiams?

	--	-	0	+	++	Netaikoma	Procentų skirtumas	Vidurkis
a) Finansavimo išlaidos ir balansiniai suvaržymai	9	36	45	0	0	9	45	2,4
b) Konkurencinis spaudimas								
Kitų bankų konkurencija	0	18	82	0	0	0	18	2,8
Nebankinių institucijų konkurencija	0	9	91	0	0	0	9	2,9
c) Rizikos vertinimas								
Lūkesčiai, susiję su bendra ekonomikos situacija	36	64	0	0	0	0	100	1,6
Kredito gavėjų mokumas	45	55	0	0	0	0	100	1,5
Užstato rizika	18	45	36	0	0	0	64	2,2

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip „-“ (labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo) ir „+“ (iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo) sumos ir „+ +“ (labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo) ir „+“ (iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo) sumos skirtumas. 0 – prisidėjo prie to, kad skolinimo sąlygos išliktų tokie patys. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo“ – 1; „iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sugriežtinimo“ – 2; „neturėjo įtakos skolinimo sąlygų pokyčiams“ – 3; „iš dalies prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo“ – 4; „labai prisidėjo prie skolinimo sąlygų sušvelninimo“ – 5.

9 pav. Skolinimo sąlygų, taikomų vartojimo ir kitoms namų ūkių paskoloms, veiksniai

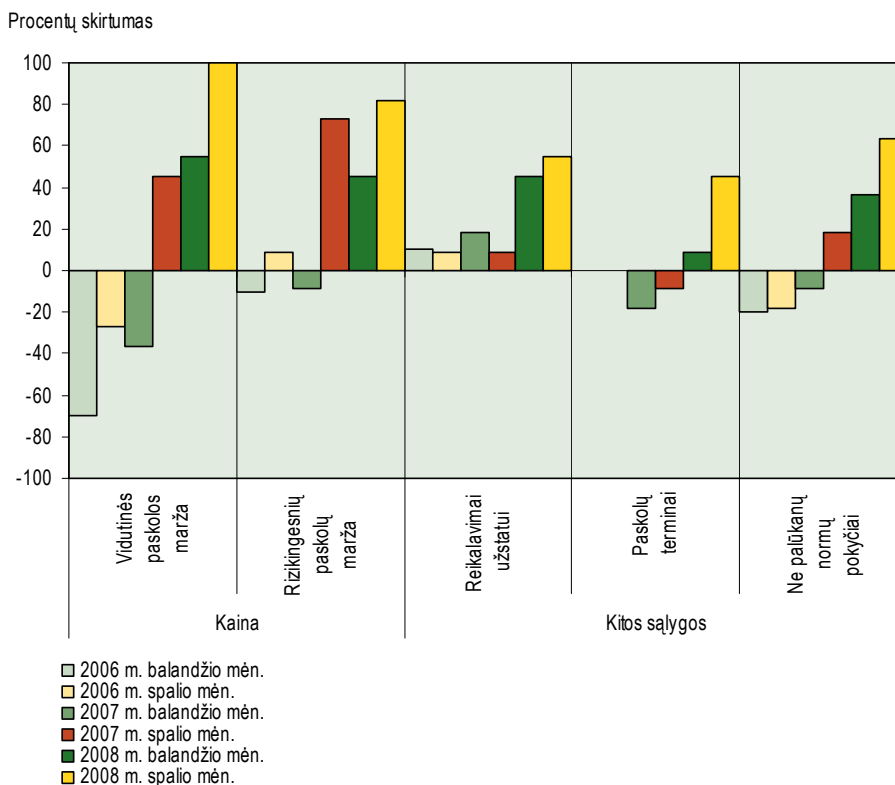

12. Kaip per pastarąjį pusmetį pasikeitė Jūsų banko vartojimo ir kitų paskolų teikimo namų ūkiams sąlygos?

	--	-	0	+	++	Netaikoma	Procentų skirtumas	Vidurkis
a) Kaina								
Banko vidutinės paskolos marža (padidėjo marža = sąlygos sugriežtėjo, sumažėjo marža = sąlygos sušvelnėjo)	18	82	0	0	0	0	100	1,8
Banko rizikingų paskolų marža	27	55	9	0	0	9	82	1,8
b) Kitos sąlygos								
Reikalavimai, taikomi užstatui	9	45	45	0	0	0	55	2,4
Paskolų terminai	9	36	55	0	0	0	45	2,5
Ne palūkanų normų pokyčiai	18	45	36	0	0	0	64	2,2

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip „-“ (labai sugriežtėjo) ir „+“ (šiek tiek sugriežtėjo) sumos ir „+“ (labai sušvelnėjo) ir „+“ (šiek tiek sušvelnėjo) sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai sugriežtėjo“ – 1; „šiek tiek sugriežtėjo“ – 2; „beveik nepakitę“ – 3; „šiek tiek sušvelnėjo“ – 4; „labai sušvelnėjo“ – 5.

10 pav. Vartojimo ir kitų paskolų namų ūkiams teikimo sąlygų pokytis

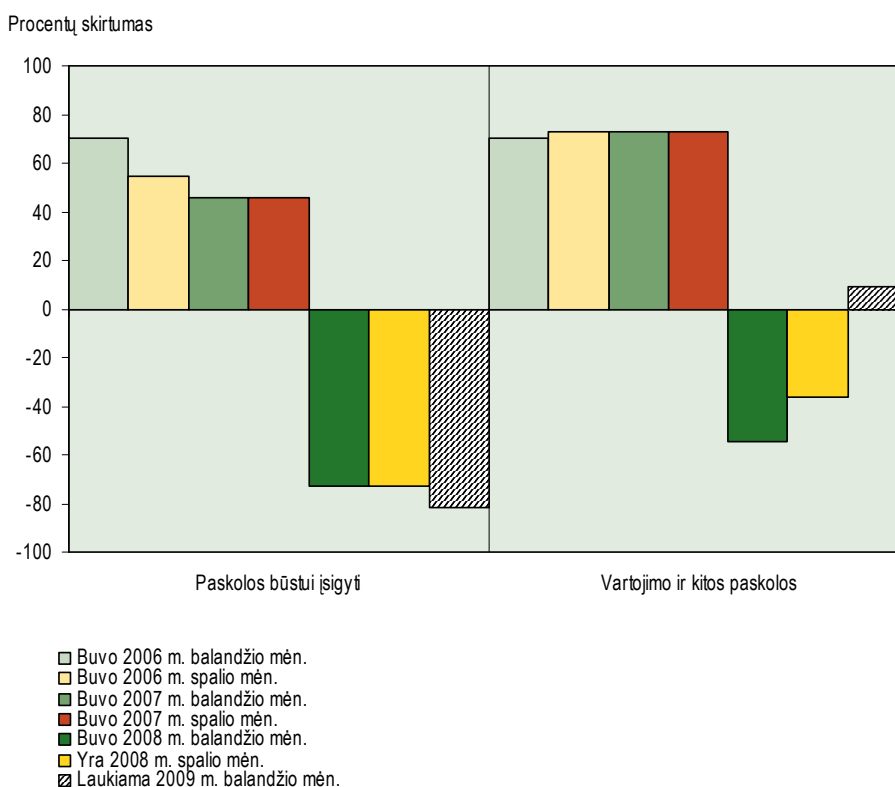

13. Kaip pasikeitė paskolų namų ūkiams paklausa Jūsų banke (išskyrus įprastus sezoninius svyravimus)?

	Paskolos būstui įsigyti	Vartojimo ir kitos paskolos
Labai sumažėjo	27	9
Šiek tiek sumažėjo	45	36
Beveik nepakito	27	45
Šiek tiek padidėjo	0	9
Labai padidėjo	0	0
Iš viso	100	100
Procentų skirtumas	-73	-36
Vidurkis	2,0	2,5

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip bankų, atsakiusių „labai padidėjo“, „šiek tiek padidėjo“, procentų sumos ir bankų, atsakiusių „šiek tiek sumažėjo“, „labai sumažėjo“, procentų sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams priskiriant šias reikšmes: „labai sugriežtėjo“ – 1; „šiek tiek sugriežtėjo“ – 2; „beveik nepakito“ – 3; „šiek tiek sušvelnėjo“ – 4; „labai sušvelnėjo“ – 5.

11 pav. Paskolų namų ūkiams paklausos pokytis

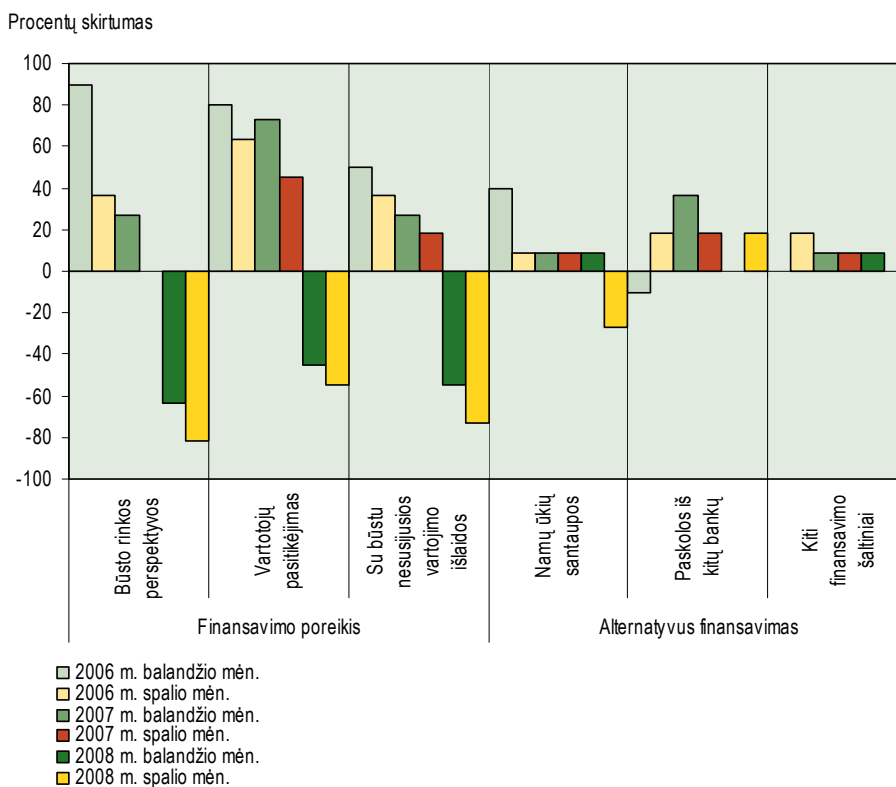

14. Kaip išvardyti veiksniai paveikė Jūsų banko paskolų būstui įsigyti namų ūkiams paklausą?

	--	-	0	+	++	Netaikoma	Procentų skirtumas	Vidurkis
a) Finansavimo poreikis								
Būsto rinkos perspektyvos	55	27	18	0	0	0	-82	1,6
Vartotojų pasitikėjimas	18	36	36	0	0	9	-55	2,0
Su būstu nesusijusios vartojimo išlaidos	18	55	27	0	0	0	-73	2,1
b) Alternatyvus finansavimo naudojimas								
Namų ūkių santaupos	18	18	55	9	0	0	-27	2,5
Paskolos iš kitų bankų	0	0	82	18	0	0	18	3,2
Kiti finansavimo šaltiniai	9	0	73	9	0	9	0	2,6

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip „+“ (turėjo didelės įtakos paklausos padidėjimui) ir „+“ (iš dalies turėjo įtakos paklausos padidėjimui) sumos ir „-“ (turėjo didelės įtakos paklausos sumažėjimui) ir „-“ (iš dalies turėjo įtakos paklausos sumažėjimui) sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „turėjo didelės įtakos paklausos sumažėjimui“ – 1; „iš dalies turėjo įtakos paklausos sumažėjimui“ – 2; „neturėjo įtakos paklausos pokyčiams“ – 3; „iš dalies turėjo įtakos paklausos padidėjimui“ – 4; „turėjo didelės įtakos paklausos padidėjimui“ – 5.

12 pav. Paskolų būstui įsigyti namų ūkiams paklausos veiksniai

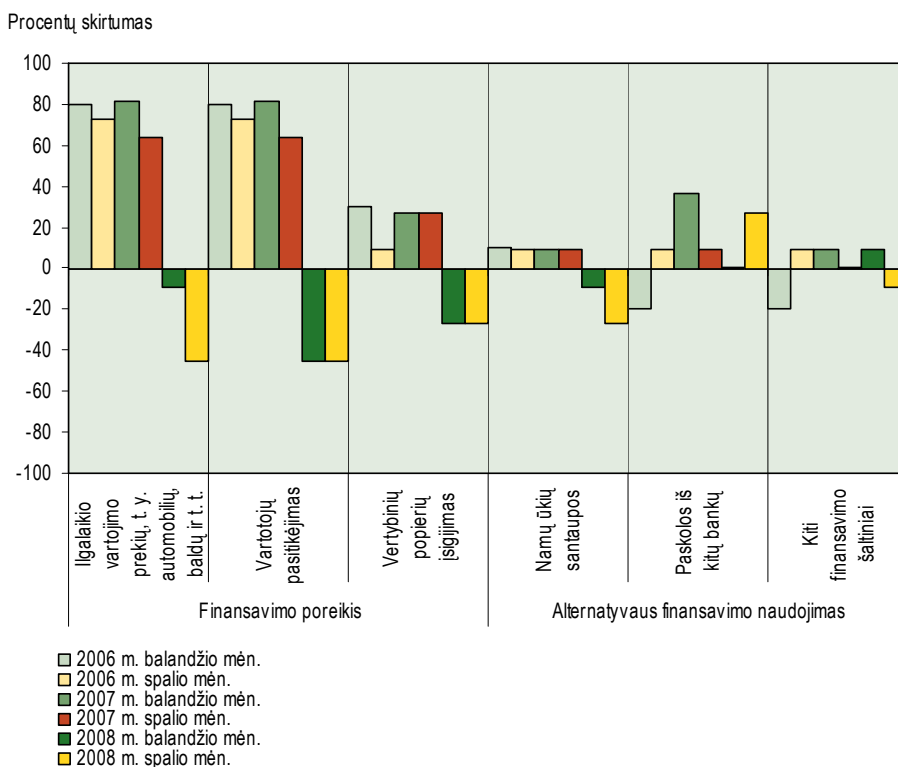

15. Kaip išvardyti veiksniai paveikė Jūsų banko vartojimo ir kitų paskolų namų ūkiams paklausą?

	--	-	0	+	++	Netaikoma	Procentų skirtumas	Vidurkis
a) Finansavimo poreikis								
Ilgalaikio vartojimo prekių, t. y. automobilių, baldų ir t. t. įsigijimas	9	45	36	9	0	0	-45	2,5
Vartotojų pasitikėjimas	18	36	27	9	0	9	-45	2,3
Vertybinių popierių įsigijimas	9	27	45	9	0	9	-27	2,6
b) Alternatyvaus finansavimo naudojimas								
Namų ūkių santaupos	18	18	55	9	0	0	-27	2,5
Paskolos iš kitų bankų	0	9	55	36	0	0	27	3,3
Kiti finansavimo šaltiniai	9	9	64	9	0	9	-9	2,8

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip „+ +“ (turėjo didelės įtakos paklausos padidėjimui) ir „+“ (iš dalies turėjo įtakos paklausos didėjimui) sumos ir „-“ (turėjo didelės įtakos paklausos sumažėjimui) ir „-“ (iš dalies turėjo įtakos paklausos sumažėjimui) sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „turėjo didelės įtakos paklausos sumažėjimui“ – 1; „iš dalies turėjo įtakos paklausos sumažėjimui“ – 2; „neturėjo įtakos paklausos pokyčiams“ – 3; „iš dalies turėjo įtakos paklausos padidėjimui“ – 4; „turėjo didelės įtakos paklausos padidėjimui“ – 5.

13 pav. Vartojimo ir kitų paskolų namų ūkiams paklausos veiksniai

16. Prašome įvertinti, kaip per kitą pusmetį pasikeis Jūsų banko skolinimo sąlygos, taikomos teikiant paskolas namų ūkiams.

	Paskolos būstui įsigyti	Vartojimo ir kitos paskolos
Labai sugriežtės	18	18
Šiek tiek sugriežtės	64	64
Beveik nepakis	18	18
Šiek tiek sušvelnės	0	0
Labai sušvelnės	0	0
Iš viso	100	100
Procentų skirtumas	82	82
Vidurkis	2,0	2,0

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip bankų, atsakiusių „labai sugriežtės“ ir „šiek tiek sugriežtės“, ir bankų, atsakiusių „šiek tiek sušvelnės“ ir „labai sušvelnės“, procentų sumų skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai sugriežtės“ – 1; „šiek tiek sugriežtės“ – 2; „beveik nepakis“ – 3; „šiek tiek sušvelnės“ – 4; „labai sušvelnės“ – 5.

17. Prašome įvertinti, kaip per kitą pusmetį pasikeis paskolų namų ūkiams paklausa.

	Paskolos būstui įsigyti	Vartojimo ir kitos paskolos
Labai sumažės	18	18
Šiek tiek sumažės	64	9
Beveik nepakis	18	36
Šiek tiek padidės	0	36
Labai padidės	0	0
Iš viso	100	100
Procentų skirtumas	-82	-27
Vidurkis	2,0	2,9

Pastaba. Procentų skirtumas apibrėžiamas kaip bankų, atsakiusių „labai padidės“ ir „šiek tiek padidės“, procentų sumos ir bankų, atsakiusių „šiek tiek sumažės“ ir „labai sumažės“, procentų sumos skirtumas. Vidurkis apibrėžiamas kaip svertinis vidurkis, atsakymams suteikiant tokias reikšmes: „labai sumažės“ – 1; „šiek tiek sumažės“ – 2; „beveik nepakis“ – 3; „šiek tiek padidės“ – 4; „labai padidės“ – 5.

Apžvalgą parengė Lietuvos banko Ekonomikos departamento Finansinio stabilumo skyrius. Už apžvalgos parengimą atsakingi asmenys:

Mindaugas Leika
Tel. (8 5) 268 0138
Faks. (8 5) 212 4423
Žygimantas Mauricas
Tel. (8 5) 268 0147
Faks. (8 5) 212 4423
Simonas Krėpšta
Tel. (8 5) 268 0142
Faks. (8 5) 212 4423